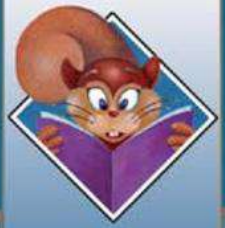

سڀون

هڙمار ۱۵۱،
ڪانونا دووي ۲۰۰۹
بها (۵۰۰) دينارن

siyope

سوپاسی بو وهزارهتا رهوشهنبیری یا
حکومهتا ههریما کوردستان ژ بو
هاریکاریا وان د چاپکرنا کوفارا سفوره دا

نورستان عهگید محهمهد سهلیم

نایه سهرکهفت رهشید

دهرگهش خانی بی روشتیر و راگیاندن

خودانگ نیمتیاگ
فاضل عمر صالح

سهرنقیسکار
سهلام بالایی

balayi.selam@yahoo.com

تێلهفونا سهرنقیسکاری: ٧٦٠٤٠٣٠

موبایل: ٤٥٩٤٤٦٢

سکرتیرا نشیسنگ
پهروین عبدالعزیز

پیداچوونا زمانگ
مهسعود خالد گوئی

دهرهینانا هونهرگ
محمد ملا حمدی

mehemed_sersink@yahoo.com

نیگارکیش

ئهحمهد بیری

ehmedbiri@yahoo.com

تێلهفونا رتقهبهرین: ٧٢٤٠١٢٢

سفوره ل سهر تورا نینتهرنیگ

www.eduhok.net/sivore

sivore@eduhok.net

sivore_duhok@yahoo.com

NIZAR

بهلاکهری نیکانه

نقیسنگهها نزار

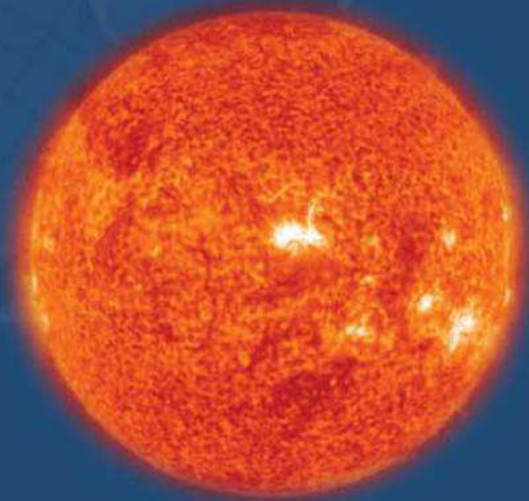
تلانت بائیرقنیا دهوک

موبایل: ٤٥٠٠٦٥

nezar_doski@yahoo.com

رۆژ

گەتتەك بۇ ئاسمانى

ئا: ھاۋكار نورى

گەلى زارۇكان.. يا ژ مەققە ئاسمان ب تىنى ئەو پارچەيە يا كو ف بەر چاقىن مە دكەقىت، لى نەۋەسايە؛ چونكى ئاسمان گەلەك بەر فرەتر و مەزنتەرە. ئەق ئاسمانە يىن پەرە ژ نيازك و ستىرىن جوان و ھەسارپىن گەرۆك (كەوكەب)، و ھەرۋەسا ھەيىف و رۆژ زى د ئاقدانە. قى جارى ئەم دى لدۆر (رۆژ) ئاخقىن و بۇ جارپىن داھاتى دى پتر خوە بەردەينە دناق بۇشاييا ئاسمانى دا.

ژ لايى قەباريىقە رۆژ مەزنتىرىن ستىرە د ناق كۆما خۇ (كۆما رۆژ) دا، ھەرۋەسا رۆژ دكەقىتە د نىقا ھەمى بازنەرييا ھەسارپىن گەرۆك دا. ژيان ب ئىكجارى ل سەر قى ستىرا مەزن نىنە؛ چونكى رۆژ زىدە يا گەرمە و گەرمايا وى يا بوويە ئەگەرى وى چەندى كو ھەسار ژىكقە بىن. ئەق گەرمايە ل دۆرماندۆرى رۆژى نىزىكى (۵۰۰۰) پلايە بەلى د ناق رۆژى بخۇ دا پلا وى گەلەك يا بەرترە؛ چونكى ھەرۋەكى زاناين ديار كرى (۱۵)مليون پەليان يا گەرمە.

ل دەوروبەرىن رۆژى گوربيەكا سۆر ب شىۋى ئاچچىك (نافۇرە) دپەشيتە ژدەرقة، كو بلنداھيا وى نىزىكى (۱۰۰.۰۰۰) كيلومىترانە. ھەرۋەسا ل دۆرماندۆرى رۆژى چالپن مەزن و تارى ژى يىن ھەين و ۋەكى بۆرگانان د نىقا وان چالان دا ژى پەقىن چىدىن و ئاگر ژى دپەشيتە چان و رەخپن وى.

زارۇكىن دەلال.. سەرەرايى قى چەندى، ئەم ل سەر ئەردى گەلەك مفاى ژ رۆژى ۋەردىگرين و رۆژ بەردەوامىي ددەتە ژيانا مە.

زاروڪ ۹-۲۰۰۹ پیروژ دکن

باخچہ یین زاروڪان ب بشکورینین خوه یین بی بیگونہہ پیشوازی ل سہری سالا نوو یا زایینی کر و ب فی ہلکہفتی چہند بزاف و چالاکیین جودا جودا نہنجام دان. گو دہربرین ر درویشمین مروقیہتیی دکن.

نہو باخچہ یین ب ناہہنگان، سہرسالا ۲۰۰۹ پیروژ کرین نہف باخچہ یہ بوون: (دھوک، چیمہن، بشکوژ، تیروژ، گولزار، بہیبین، باگیرا، مانگیٹش، زاخو، نیرگز، باتیفا، سیپہل، ہہنگ، نامیدی، سہرسنگ، ستیر، بالقوس و باتیل).

ہہلبہت دقتیت نامازہ ب وی چہندی بہیتہ کرن، گو ریتھ بہریا چالاکیین فوتابخانہ یان ل دھوکی ہہردہم ریخوشکەر و ہاریکار بوویہ بو گیرانا فان جوڑہ ناہہنگان و ہہر ودسا بو دابینکرنا نامیرین موزیکی و بہروکی و کہلوپہلین ہونہری بو فان باخچہ ییان تہخسری نہکریہہ.

قوتابخانەيان - دھۆك

پالاكىيىن قوتابخانان شەرتكارنا ۵۴ قوتاييىن بەھرەمەند

رېقەبەرىيا چالاكىيىن قوتابخانەيان ب نەركى
خوھ زانىيە رىزى ل شيان و بەھرەيىن قوتاييىن
بەھرەدار بگرت، پىخەمەت وى چەندى كو
پشتەقانى ل فان بەھرىيان بەيئەكرن و ئەو زى
ھەست پى بكن كو وان پشتەقان و ھاريكار ھەنە،
دا بشيىن بەردەواميى ل سەر بەھرەيىن خوھ بدن
و پتر پىقە بەيئە گرېدان و وھرار بگەقتە
شيانىن وان و ل پاشەرۇزى بىن ھونەرمەند و
بگەقتە د بياقى خزمەتكرنى دا.

د رى و رەسمين رىزگرتنى دا رېقەبەرى
چالاكىيىن قوتابخانەيان (زياد عابد) ئامازە ب وان
سەرگەفتان دا يىن چالاكىيىن قوتابخانەيان و ب
پشتەقانىا ئىكسەرا بەرورەدىا گشتى يا
پارىزگەھا دھۆكى و وھزارەتا بەرورەدىيى د
فېستىقالىن ھونەرى دا ل سەر ئاستى
بەرورەدىيىن ھەرىما كوردستانى ب دەستقە
ئىناين.

د وارى موزىكى دا (۳۰)، د وارى شانۇيى دا (۷)، د
وارى ھۇزان خواندىنى دا (۳) و د وارى نەنجامدانا
سەمايا مىللى زى دا (۱۴) قوتاييىن بەھرەدار ھانتە
خەلاتكرن، كو بۇ جارا ئىككىيە تىپەكا زارۇكا بۇ
ھونەرى مىللى دەيتە دانان.

ماسىيى شىرەتكار

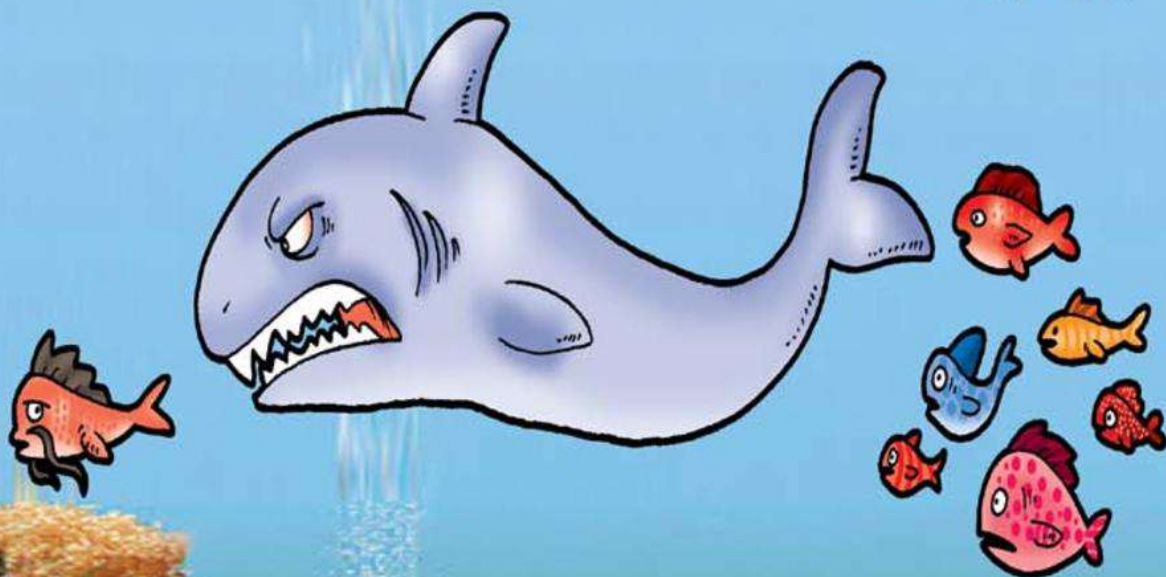
نقىسنا: ئاسيا سالج

ئەز و گەلەك ماسىيىن دى د گۆلەكى دا دزىاين و مە ژيانەكا خوش دگەل نىك دبۇراند. شىرەتكارى ماسىيىن بچوويك رۇژانە ئەم كۆم دكرين و شىرەت ل مە دكرن و وانىن ب مفا لسەر گيانەومرېن دناق ئافى دا بۇ مە دگۆتن و ددانە نىاسين و ئاشكەراكرن.

رۇژەكى ژ رۇژان ئەم كۆم بېووينقە و مە باسى تىشتىن مەترسىدار دكرن وەك شوك و تۇرېن ماسىگرا و گيانەومرېن وەك (ماسىخۇرى ددان تىژ). د وان دەمان دا مە ھند ديت ماسىخۇرى ب سەر مە دا گرت و ھىرش كره مە. ئەم بەربەلاڧ بووين و رەقىن، ئى شىرەتكارى مە گازى كرى و گۆتى؛ وەرە من بخۇ، ئەگەر تە ئەز خوارم زارۆكىن مە دى مېنن بى شىرەتكار و ئىدى ب سانھى دى وانا خۇى!

كەيىفا ماسىخۇرى گەلەك ھات و كەتە دويف و دناق دەريايى دا چوون و ئەم ژى بدويف كەتىن. شىرەتكارى قەستتا سەرنافى دكر و ماسىخۇرى ژى ھاي ژ خۇ نەمابوو و ھەمى ھزرىن وى ئەو بوون شىرەتكارى بخۇت. ل وان دەمان دا تۇرا ماسىگرەكى يا قەداى بوو، لەو شىرەتكارى قەستا تۇرى كر و د كونىن وى را دەرباز بوو، لى دەمى ماسىخۇر گەشتىن، نەشيا دەرباز ببىت؛ چونكى ئەو مەزن بوو و كەتە د تۇرا ماسىگرى دا و ماسىگرى ژى تۇرا خۇ ھلكىشا سەر ئافى و ھوسا ئەم ژ ماسىگەكى درندە قورتال بووين و مە وانەكا گەلەكا گرنگ بۇ خۇ گرت.

شىرەتكارى مە داخواز ژ مە كر وى بکەينە مىل خۇ و ببەينە مالا وى؛ چونكى ئەو زۇر وەستيابوو و نەدشيا وانى تەمام بکەت.

هه یق

ئه لند مزیری

هه یق هه یق هه یق هه یق گه ش
رؤناهی بی بده شه قا رهش
ته دیم گه شه و زیرینه
رؤناهییا ته دیرینه
تویی رهوشا نه سمانی
سه رکیشا ته شه ستیرانی
رؤهن دکه ی دهشت و چیا
سترانی بو هه می یا
وه ره هنداق سه ری من
تو گه ش بکه رییا من
بگه ره ل ته شه وه لاتا
ساخ که هه یق و ناواتا

شیر و گورگ

و: ژيان عبدولدهمید

روژهکې دهمې شاهې ههمې گيانه وهره د ناڅه بيابانې دا دگه ریا، بيردکې دبينيت و ل ویرې رادوستيت. و بهرې خو ددهته بنې بيرې، گورگه کی تيدا دبينيت. گورگ دبیریتې: بخیر بهیې شاهې ههمې گيانه وهره. شیر دبیریتې: تو د بنې ویرې دا چ دگه ی؟ گورگ بهرسف ددهت: نه ز یې چاکيته کی چیدگه م. شیر دبیریت: من ژې نیک دقت، چیدبیت سه قايې نه ف ساله یې سار بیت. گورگ دبیریت: دی بو ته ژې نیکی چیکه م، بهلې پیدقیه ل سهر ته تو بو من هندهک کهقلین بزنا بینې. شیر رازی بوو وی چهندي بکته و بله ز چوو دو بهر خین مهن گرتن و بو گورگی هاقیتنه د بنې بیرې دا. گورگی گوت: دو تیرا ناکهن، نه ز نوکه پیدقی گه له کین دی مه. شیر ههر روژ دا هیټ و بهر خهکې یان دو بهر خان هاقیتنه د بنې بیرې دا. ههر روژ شیر دا بیت چاکیت بدوماهی نه هات؟ و گورگ دا بیریت نه ز هیشتا پیدقی کهقلې بزنامه.

ل دوماھیی شیر گەلەگ ماندى بوو؛ چونكى وى ھەر رۆژ بەرخ بۆ گورگى دەھاقىتتە د بنى بىرى دا و وى زى ھىجەت دگرتن. ھندەك رۆژا دا بىزىت ئەفرۆ بېھنقەدانە، يان ھندەك جارین دىتر چاكىت يى بەرھەف نینە يان ئەزى نەخۆشم و ھوسا.....

بەلى شىرى ھند گوھ نەدا فان ھىجەتا، يا گرنگ ل دەف وى چاكىت بوو.

گورگى گۆتى؛ ئەز سۆزى ددەمە تە كو ھەتا دو رۆژین دىتر بەرھەف كەم.

ل دەمى شىر رۆژا دووى ھاتى، گورگى گۆتى چاكىتى تە ب تنى پىدقى دروارەكا دىبە، و سوباهى دى بۆ تە يى بەرھەف بيت، زوى ودرىسەكى ل گەل خوە بىنە.

رۆژا پاشتر شىر ب وەخت ھات.

گورگى گۆتى؛ ودرىسى بەھاقىزە د بىرى دا، پاشى چاكىتى خوە بكىشە كو گەلەكى قەشەنگە، بەلى ل دەمى شىرى ودرىس دكىشا گەلەكى گران و مەزن بوو، گورگى خوە و دگەل دو كەفلىين بەرخا ھەلاويست بوون، و گورگ گەلەك قەلەو زى ببوو؛ چونكە وى ھەمى بەرخ خواربوون، ئەوین شىرى بۆ ھاقىتتە د بىرى دا.

An A - Z of animal facts

| L | M | N | O | P | Q | R | S | T | U | V | W | X | Y | Z

C

Camel حیشتتر
Canary که نارای
Coral مهرجان
Crocodile تمساح

D

Dove کوتر
Dinosaur دایناسور
Dolphin دولفین
Dragonfly سه رتته شیک

E

Earthworm کرم نهدی
Eagles دول
Elephant فیل

F

Fish ماسی
Flamingo فلایمنگو
Frog بهق

J

Jaguar جاگوار

K

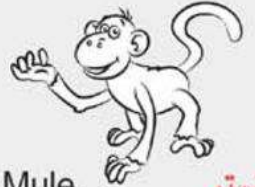
Kangaroo کانگار
Koala کوالا

L

Ladybird خالخالوک
Lion شیر
Leopard پلنگ

M

Mule هیستر
Monkey مه ایمونک
Mouse مشک

Q

Quolla کوالا

R

Rabbit کیشرویشک
Rat جرد
Rhinoceros که رکه دان

S

Scorpion دوو پشک
Sheep پهبز
Spider ته قنه پیرک

T

Turkey عه لعه لوک
Tiger پلنگ
Turtle کویسه له

X

Y

Yak یاک

Z

Zebra که ری کویشی

Animals all sorts:

A | B | C | D | E | F | G | H | I | J | K

English Page

A

Alligator **تمساح**
Antelope **ناسك**
Ant **میری**

B

Bat **چه کچه کویله**
Bee **میشا هنگشینی**
Butterfly **په لاتینک**
Buffalo **گامیش**

G

Goose **قاز**
Giraffe **زرافه**
Goat **بزن**
Gorilla **گوریللا**

H

Hound **تازی**
Horse **هه سپ**
Hedgehog **ژیژی**
Hippopotamus **هه سپین نافنی**

I

Impala **نمیالا**
llama **په زکویشی**
Insect **میش و مور**

N

Numbat **سه بین نافنی**
Narwhal **گا**

O

Otter **سه بین نافنی**
Ox **گا**
Owl **بوم**
Ostrich **نه عام**

P

Pony **ماهور**
Panda **پاندا**
Penguin **به تریق**
Pig **به راز**

U

Uromastix

V

Vultur **قورت**

W

Woodpeckers **دارکوکه**
Wolf **گورگ**

115

Prepared by:
Izat Yousif

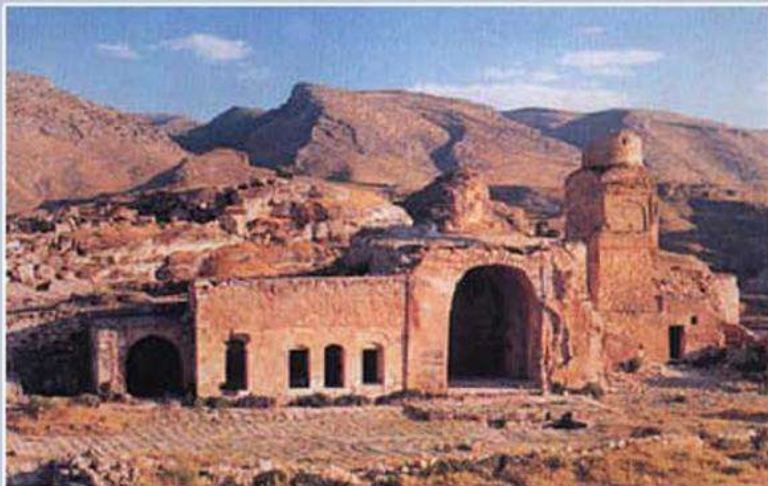
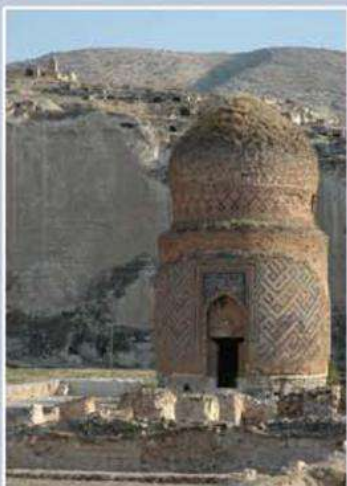
ژ باژیری

حهسکیف

ل کوردستانی ب دههان باژیرین دیرۆکی هه‌نه، که‌فئاتیا ههر یه‌ک ژ وان دزفرتیه چه‌ند هزار سالان به‌ری زایینی. هه‌سکیف یه‌ک ژ وان باژیرانه کو به‌ری دهه هزار سالان ل چه‌رخین به‌رین دا مرو‌ف دنا‌ف شکه‌فتین وی دا ژیاینه. (حه‌سکیف) باژیرکه‌کی بچووکی باکورێ کوردستانییه، دکه‌فتیه سه‌ر کناری رووباری دجله، هژمارا خه‌لکی باژیرکی نیزیکی (۸۰.۰۰۰) که‌سانه، به‌لی خودان دیرۆکه‌کا مه‌زن و که‌فنا‌ره. باژیر ل سه‌ر دو گرین مه‌زن هاتیه ئافاکرن و ژ سێ پشکان (که‌لا، که‌لا بچووک، و باژیر) پیکهاتیه.

ئه‌ه‌ باژیری که‌فتار شوینوارین چه‌رخین (مادی، نه‌شکانی، ساسانی، رۆمانی، بیزه‌نتی، عه‌باسی، مه‌روانی، نه‌رتوقی، نه‌یوبی و ئاق قوینلو هه‌تا چه‌رخێ ئوسمانی) هه‌مبیز دکه‌ت، به‌لی نه‌ه‌رو باژیرکه‌کی بچووکی سه‌ر ب باژیری (باتمان)ه. ژ سالا (۱۱۰۱-۱۲۲۲) هه‌سکیف پایته‌ختێ حکومه‌تا نه‌رتوقیان بوو، ل سالا ۱۲۹۴

بەرھەفکرن: موسەدەق تۆقی

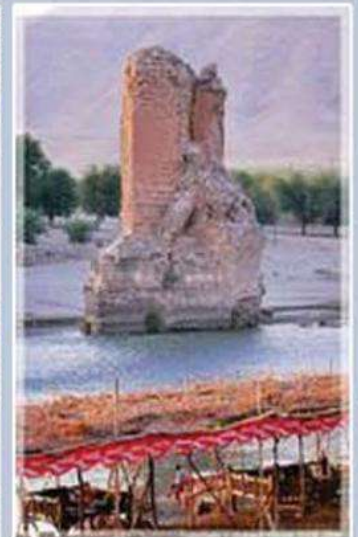
بازیر ژ ئالیی لەشکەری (تەیمورلەنگ) ڤە ھاتیە وێرانکرن و بشتی شەری (چالدیوانی / ۱۵۱۶) یی کەتیە ژیر دەستی دەولەتا ئوسمانی.

ل ھەسکیڤی ب دەھان شوینوارین کەڤنار ھەنە، وەک: (کەلا ھەسکیڤی، کەلا بچووک، دەریی کەلی، مزگەفتا کەچان، مزگەفتا مەزن یا کەلی، مزگەفتا ئەلرزق، پەر، مزگەفتا قوچ، توربەیا زەینەل بەگ، سەرایا بچووک و ھندەکیی دی). شوینوارین ھەسکیڤی دیرۆکی ژ سەردەمی ژیانا مروۆفی د شکەفتان ڤە

ھەتا ئافاکرنا کەلا و پاشتر ئافاکرنا خانییان ھەتا ئەڤرۆ ڤەدگیرن. ھەر وەسان پتر ژ (۲۰۰) گر و جەین دی یین شوینوار ل دەڤەرین نیژیکی ھەسکیڤی ھەنە کو ھیژ پشکنین و ھەلکۆلین لی نەھاتیە کرن.

ل سالا ۱۹۸۱ وەزارەتا رەوشەنبیریا تورکیا (ھەسکیڤ) وەک جەھکی شوینواری دایە نیاسین، بەلی ھەرڤی حکومەتی ل سالا ۱۹۹۷ بیریارا چیکرنا سکرەکی مەزن ب رووبەری ۲۰۰کم دایە و ب چیکرنا ڤی سگری دی (ھەسکیڤ) ب باژیر و شوینوارین ڤۆڤە کەڤتە ژیر ئافی و خەلکی وی ژ دی بی جھ و وار بیت.

دەست ب ڤوناغین بەراھیی یین ڤی سگری ھاتیە کرن، بەلی میدیایین کوردی، تورکی و جیھانی بابەتی پاراستنا باژیرکی ھەسکیڤ و شوینوارین وی نازرانندییە و ل سالا ۱۹۹۹ کۆمەلا ڤۆبەخشین ھەسکیڤی ھاتیە دامەزراندن و دۆزا ڤی باژیرکی شوینواری گەھانندییە دادگەھا مافی مروۆفی ل ئەوروپا و ریکخراوا یونسکو یا سەر ب نەتەویین یەگگرتیڤە.

ئەگەر ئەز قىل بىر

ژېدەر: كۆقارا ماجد و: پەروىن عبدالعزىز

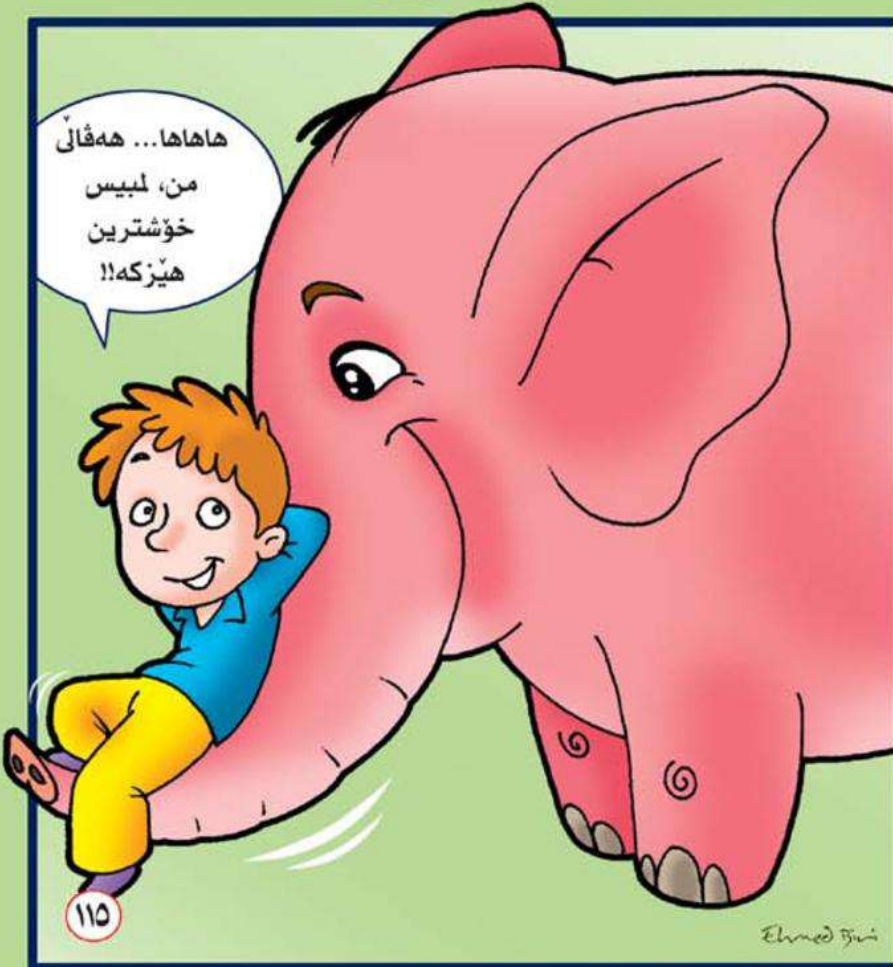
دى ھەستەكى جوان بىت، ئەز ھزر بىكەم
ئەز فىل بىم ب گۆھىن مەزىن دى شىم گۆھ
ل ھەمى دەنگا بىم ب لمبىسا خۆ دى شىم
گەلەك كارا كەم دى شىم تەپەكا
ھەلاويستى سەربانەكى ئىخەمە خوار و
ئىدى پىدشى ب چ قىژوكا نابىم بۆ قە خوارنا
شەربەتتى و ئەز دشىم ب لمبىسى ئاقى ل
ھەقالىن خۆ برەشىنم و ب پىن فىلى يىن
مەزىن دى شىم گەلەك كارا كەم و دى
گۆلەكا ب ھىز تۆمار كەم وەكى برويسى!!

ئەز ھەز ژ فىلا دكەم،
ھەر چەندە گەلەك
دەمەزىن

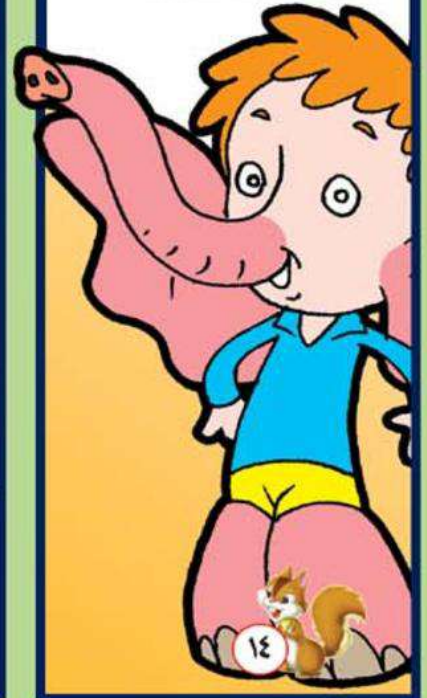

ھاھاھا... ھەقالى

من، لمبىس
خۆشترىن
ھىزكە!!

بەلى ھوین نابىژن دى
سەروسىمايى من گەلەك
سەير بىت!!

ژيان و پەرتووكخانا

ئاقبىقان غەلە مەھمەد

پشتى ئەزموونىن دوپماھيا سالى ب دوماھيك ھاتىن و دەرگەھىن قوتابخانا ھاتىنە گرتن و ژيان سەرکەفتى، ژيانى گۆت: ژ ئەفرۆ پېقە ئەز دى بۇ خۇ ياريا كەم.

خويشكا وى يا مەزن گۆت: نە بەس ياريا بکە، بەلكو پەرتووكا و كۆفارىن زارۆكان وەكى كۆفارا سقۇرە ژى بخويىنە، دا تو بۇ خۇ گەلەك پېزانىنا و مفاى ژى وەرېگرى و دا ھېشتا زىرەكتىر بى.

ژيانى گۆت ئەز نزانم دى فان كۆفارا ژ كىقە و چەوا ب دەست خۇ قە ئىنم؟

خويشكا وى گۆت: ب رىكا پەرتووكخانا بەدرخانیا.. ل وېرى گەلەك پەرتووك و كۆفارىن زارۆكان يېن ھەين و زارۆك ل وېرى دى بۇ خۇ چىرۆكا و ھۆزانا خويىن، ھەروەسا پېزانىنا لسەر شىنوارىن كەفن وەردگرن.. تو زى دى بۇ خۇ مفاى ژ فان پەرتووكان وەرگى.

ژيانى گۆت: ما دەھىلن زارۆك بچنە وېرى؟

خويشكا وى گۆت: بەلى دەھىلن زارۆك بچن و زارۆكان جەي خۇ يى تايبەت يى ھەي و ب دلفرەھى و كەيفخۇشى پېشوازىيا زارۆكان دكەن.

ژيانى گۆت: ئەز ژى ژ ئەفرۆ وېقە دى چمە پەرتووكخانى.

خويشكا وى گۆت: من شىرەتەك يا بۇ تە و ھەمى زارۆكان ھەي، ئەو ژى ئەو دەمى ھويىن دچنە پەرتووكخانا بەدرخانیا، ب شىوہىكەن جىوان پەرتووكان بىننەدەر و لاپەرىن وان جىوان راکەن و نەدرىنن و دەمى ژى خىلاس دىن

جارەكا دى بداننە جەي وان؛ چونكى دى گەلەكەن دى ھىن و دى بۇ خۇ

مفاى ژ فان پەرتووكان وەرگرن.

ژيانى ژ دل سوپاسيا خويشكا خۇ كر بۇ فان شىرەتان و پاشى ژيانى قەستا

پەرتووكخانا بەدرخانیا كر و بۇ خۇ گەلەك پېزانىن ژ وان پەرتووكان

وەرگرتن.

دو چوپچک

وهرگيران و سيناريو: دلو

چيروک: ژ تورا نينته رينيتي

وهی پا تو یی ب دهف
گازندهی.. نم
چوپچکین.. نم
نهقمینه.. خودی نم
هوسان یین داین..
همی جهین نم
دجینتی دیهروهختن.

دو چوپچکین بچوپک
ل سهر تایین داردکا
مهزنا زیتونی یا ب ناف
عهمرقه جوویی
فیکهتن

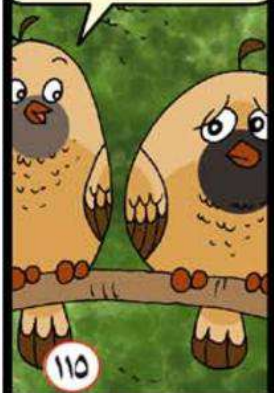
نمز شر بووم هندی نمز ژ فی جهی
دجمه یین دی.. هندی نم دجینه
جهگی و لی ناکنجی و بسته دبین،
سر و زفستان ب سهرمه دا دگریت و
نهچار دبین ژ ویری بار دکهین.

وهی وهی.. نهفه چ هزاره ته
کری.. تو چوپچکان وهکی فی
داری بهراورد دکهی؟ تو دزانی
هر گیانه وهرهکی ژ
گیانه وهرین خودی ساخله تین
خو یین حیواوز ژ یی دی یین
ههین؛ نهری ته دقیت
یاسایین گهر دوونی بگوهوری؟
نم (چوپچک) هر ژ دهمی
خودی نم نافراندین دفرین
و ژ فی دارستانی و فی دهریای
و فی حیای و فی دولی و فی
نهالی و فی رویباری دهریاز
دبین و بار دکهین. د ههمی
ژیی خو دا مه چ ناستهنگ
نه دیتینه نهو تی نه دهمی
مرؤف مه دگرت و دنیخنه د
رکههان دا. نهف نهسمانی
مهزن و نهف گهر دوونه ههمی
وهلاتی مهیه.

بهری خو بده فی
داری، دبیت ژین وی
پتر ژ سهد سالانه..
رهین وی یین د
عهردی دا چووین وهک
بشکهک ژ فیری دهیته
هزمارتن. دبیت ههکه
بجپته جهک دی ژ
قههران دا بهریت؛
چونکی نهو جهز ژ فی
جهی دکهت.

ما حهرامه نمز زی خهونی
ب وهلات و ناسنامهکی
ببینم.. مرادا منه من
خانی و نهدریسی خو یی
هر و هر بیی گوهورین
ههپیت.

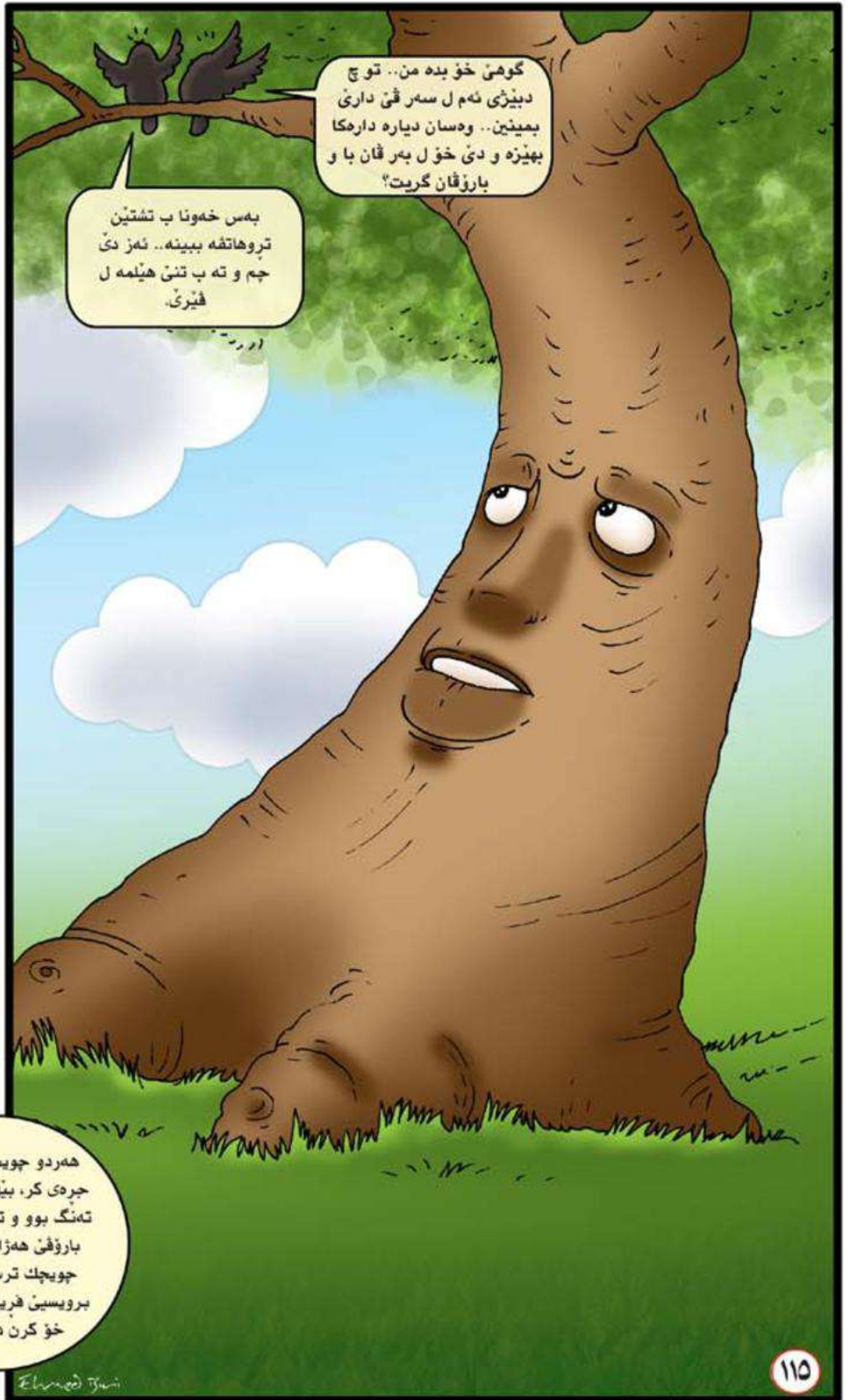

دې... دې... دا بچين
بېرى باران و باروڤه
بگهڼه مه... مه
گهلهگ دهمې خو ب
هاروه ل ڦيرى
بوران.

نەز تېدگەم... تېدگەم... ما
تو دېزى نەز تا فى رادى يى
بچويکم؟ لى من ناسامەك،
نەدرېسەك و ودلاتەك دڤيت...
نەز دېزىم تو تن نەگەهشتى
من چ دڤيت؟

گومى خو بده من... تو چ
دېزى نەم ل سەر ڦى دارى
بميتن... وەسان دياره دارەكا
بېزە و دى خو ل بەر ڦان با و
باروڦان گريت؟

بەس خەونا ب تشتين
تروھاتڤه بېينه... نەز دى
چم و تە ب تنن هېلمە ل
ڦيرى.

ھەردو چويچکا دەست ب
چرەى کر، بېھنا دارى ژ وان
تەنگ بوو و تايين خو وەكى
باروڦن ھەژاندن... ھەردو
چويچک ترسيان و وەكى
برويسين ڦرين و ڤەستا برا
خو کرن دا بگەھنن.

پیکه نین

باب: تو درمائی خوی
 کوخکی دخوی؟
 کور: نه باب نهز ناخوم
 باب: بوچی؟
 کور: کوخک خوشتره!!

نامینا محممد صالح

جارهکی قوتابیه کی گوته
 ماموستای نهزی نه ساخم.
 ماموستای گوتی هه تا تو
 پیکه نینه کی نه بیژی نهز
 دستویری نادمه ته. قوتابی
 گوت نیک هه ری دچیت و هه تا
 نوکه هیژ نه زقریه فه.
 ماموستایی گوت چ گاڤا هات دی
 هینگی دستویری دمه ته.

شهرمین شه وکعت

پشتی من زهنگا مالا مه تا خو وان لیدای نه ز
مامه حیبه تی ده می مه تا من هاتی یا
تقتقاندی و کارکری و کولاقه کی لسه ری خو
خویل و خوار کری.

من گوئی : مه تی دیاره هوین دی دهرکه قن؟
گوته من : نه مه تی گوری. به لی ده می زهنگا
مالا مه دهیته لیدان نه ز پیچه کی دبه ر خورا
دچم و نه فی کولاقی ماقویل دهاقیمه سه ری
خو و دهیم دهرگه هی قه دکم. نه گهر که سه کی
نه لدویف گیولی من دی بیژمی نه م یی ل سه ر
چوونی و هاها دی دهرکه قین.

قاره مان مسته فا

دو کیشو قیک که تن، نیک ژوان
تازه ژ نالاسکا هاتبووقه و
گوئی : ویری هندا ساربوو، مه
شه مالک هلکریوون هه می بوونه
به ستی.

یی دی گوئ : جا نه قه چیه؟ ده می
نه م ل ویری، ناخفتن وه کو پرتین
به فری ژ ده قی مه دپه شین، مه ل
سه ر ناگری دجه لاندن هه تا مه
دزانی کا مه چ دگوئ!!

باوه رسی عزه ت

به ره مه میتا زار و کار

ئه گهر نه گرت بهر نه ده و ئه گهر نه بهردال دو یق نه چه

ئا: قهگیر خورشید سه عید

روژه کئی ژ روژان نیچیرفانهک چوو نیچیری
و بالنده کئی گهلهک جوان گرت. بالندهی
گوته نیچیرفانی ئه گهر ته نهز کو شتم دی
دنیا خراب بیت!
نیچیرفانی گوته دی چهوا دنیا خراب بیت؟
بالندهی گوته: نهز بالندهیی دنیا یی مه،
ئه گهر ته نهز کو شتم دی دنیا خراب بیت!
نیچیرفان ترسا!
بالندهی گوته من بهرده نهز دی چم سهر
تاکی هه یی داری، تو دی بی مروقه کئی
خودان عاقل.
نیچیرفانی گوته چهوا؟
گوتهی من بهرده دا بو ته بیژم.
وی بالنده بهردا.. بالنده چو سهر تاکی داری
دادا و گوته نیچیرفانی ئه گهر ته نهز
کو شتبا م دا دنیا ل من خراب بیت، باش بو
خوب عاقل به، تشتی ته گرت بهر نه ده و
ئه گهر ته بهر دا لدویف نه چه!

ژینده: ژ فولکلوری کوردی هاتیبه وه گرتن.

كوثر

محەمەد رەسول ئەحمەد

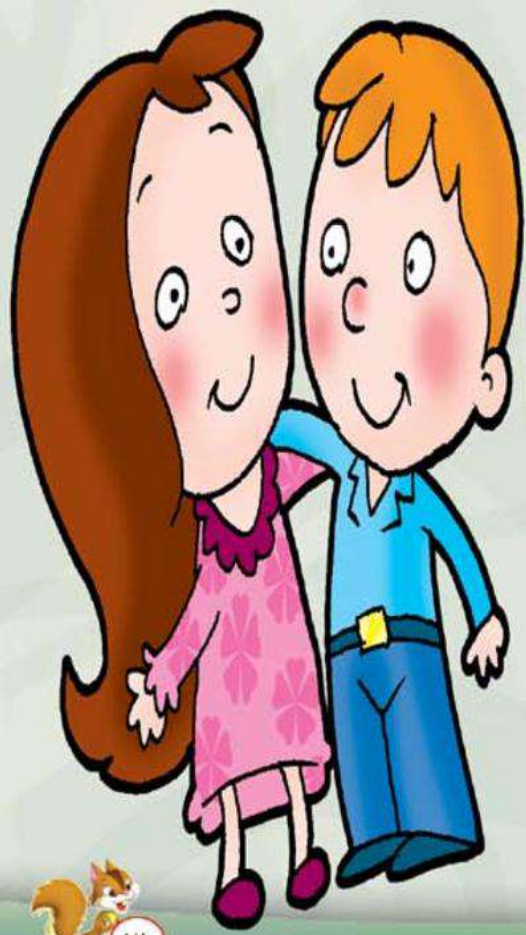
كوترم كوترەكا سېمە
 ئەزىيا جان و كەھىمە
 يا بى ئىش و زىانم
 ھەقالا زارۇكانم
 نىشانم بۇ ناشتىي
 دخوازم تەناھيي
 يا ب كوفيك و بەرىپىكم
 خودان ھىلين و ھىكم
 ئەزىيا ب چەنگ و شاپەرم
 پى دفرم بۇ خوۇ دگەرەم

مىچىتاچىنىمەھ

ھەقالىنى كارەكى جوانە
 بۇ مروقى نە زىانە
 * * *
 ھەقالىنى كارەكى خوشە
 پى پاقتۇ و خشكۆكە
 * * *
 گەلى ھەقالا دا رابىن
 دگەل ھەقالا د باش بىن
 * * *
 دقئىت ئەم ھەقالخوش بىن
 بىت دلخوش و دلچاك بىن

رەندى ئىسماعىل عەبدولقادىر

خۇ بنياسه

چەوا دى زارۇكى شەرمين ھىتە نياسين؟

چيمەن تاھر

شەرمينى، ب راما نا نەشيانا بەشداريكرنى و خۇ ڧەدەرگرن و كيم بزاقىي دەھت د پرا نيا كريا ران دا، ئەڧ دياردا دەروونى ب ريزا ۲۰٪ د قوناغا زارۇكىنيا مروقى دا پەيدا دببت. زارۇكى شەرمين ب شيوهيهكى گشتى زارۇكهكى كيم ئاخفتن، بيزار و كيم شيانه و ب تايبەت ل دەمى ڧوتابخاننى ھەست ب جياوازيى و كيمبوونا خۇ دكەت بەرامبەر زارۇكىن دى. ئەگەر زارۇكى شەرمين د ژيى ئيك ساليى دا كەسەكى بيانى ببينيت ئيكسەر سەر و چافين خۇ ڧەدشيرييت يان ژى خۇ ڧەدشيرييت. و د ژيى (۳) ساليى دا دەمى زارۇك دگەل دايك و بابين خۇ دچنە سەرەدانا مالەكى بەردەوام بيدهنگ دميينيت و ل تەنشت دايك و بابين خۇ دروينيت. دببت ئەڧ دياردە ژ ئەگەرى بوماوهيى (ويراسى) بيت ، كۆ زاروك ژ دايك و باب يان كەسەكى دى ڧير بببت، يان ژى ئەگەرى ترسيانا زور يا زارۇكى بيت ژ كەسپن ژ خۇ مەزنتەر. زارۇك دشيت ب گەلەك رىكا خۇ ژ ڧى دياردى دوير بيخيت، ژ وان: تىكەلبوونا ھەڧالين خۇ ب تايبەت ل ڧوتابخاننى، ھيلا نا ترسيانى، گرنگيدان ب خۇ ژ بو ئەنجامدانا كارين خۇ.

بخوینن

خه لیل میکائیل چیس / شیلادزی

بخوینن دا بیینن
نازادی و نه قینن
ب هزر و په رتووک و پینووس
وه لاتی پی بخه ملینن
* * *

خویندن هیز و شیانه
ناقاکه را هزاره
زاروکنو هوین بخوینن
نه قینی و دل و جانه
* * *

چراییی ژینی چی یه؟
خویندن و هشیاری یه
نه قرو روژل مه هه لات
زمان زاری کوردی یه
* * *

بخوینن دی بخوینن
ته مبه لینی نه بیینن
زانینی وه ک کانینی
ژدی خو دهرینن

رهنگ بگه

+ مزویلیک

نا: نهجهد بیری

6

شەش جودامییان د ناڤهرا شان دو
وینەیان دا پەیدا بگه!

Elmud Jini

110

۲۴

ژڤان هر شمش سپيران، ب تنن نيك دگل
شي وينري دگونجيت، نهو كيژك سپيرهه؟

Reng
bike

ئەرى تو دزانى

۱- ئەرى تو دزانى چىنيا كاغەز يا ئاشكرا كرى.

۲- ئەرى تو دزانى ئىكەمىن مزگەفت د دىرۇكا ئىسلامى دا ھاتىه ئافاكرن، مزگەفتا قوباد بوو.

رۇناھى ئەحمەد

۳- ئەرى تو دزانى ھەكەر كەردىكل(نەعامە) ب خەلەتى ۋە بەرى بخوت چ كارتىكرنى لى ناكەت؛ چونكى زەفله كىن وى گەلەك بەيژن!

۴- ئەرى تو دزانى مار بەردەوام ئەزمانى خۇ دىئىنیتە دەر؛ چونكى ب وى رىكى بېھنا خۇ دىئىنیت و دبەت.

ژيان محمد صالح

ھەلال

شاھر عارف

گولەكا كويشى يا بەھارى و خورستى يە، لسەر بنى پار
شېن دىبىت و ل سەرى چىيايىن بلند و سار و بەفرىن
ل كوردستانا عىراقى بەژنا وى نىزىكى دو سى تىبلان
بلند دىبىت. ئەف گولە گەلەكا جوانە و بېھنەكا خۇش
ژى دەھىت، بەلى مخابن گەلەكا كىمە و پىدقىھ ل باغ
و بىستانان بەھىتە چاندىن. ئەف گولە ل چىيايى مەتىنا
ل ھنداقي بامەرنى، گەلىي دىرا، زىوى، بىليزانى و
بىشىلى مشەيە.

کاریکاتیر

سہر دار کیستہ یک

Sordor.K

kevît heke me harîkarîya wî kir di parastina mala xo da.. Ez mirîşkeka bi hêzim, û ez bawer dikem min jî şîyan yên heyn ji bo parastina çîçeloka şerî bikem.

Dîkil girnijî demê dîtî mirîşk hemî yê navê wî bi dengê bilind dibêjin û yê çepa bo lêdiden, û yê soz û peymana diden eger hat û careka dî rwîvî qesta baxçê wan kir, ew wî bikujin. Dîkilî di derûnê xo da got: Raste demê mirîşkê bivêt tiştêkî biket ew jî wekî dîkilî bi cih di înit.

Di şeveka tave heyvî da rwîvî hewl da bihête nav baxçey da û xewin bi şîveka xoşa çîçelokan ve didît, belê

demê ketîye nav baxçey, leq û boks ji hemî rexan ve hatinê!!

Rwîvî bi te'dayî ji mirinê xilas bû û soz da ew çî carên dî nêzîkî çî baxça nebit, ku dîkil û mirîşik herdû pêkve zêrevanîyê lê bigrin.

Dîkil û mirîşk

Çîrok: Mehmûd El-recebî

Wergêran: Şah

Di wê şevê da dîkil nenivist, birryar da zêrevanîya mirîşkan biket demê dinivin piştî rwîvî sê cara şiyay bihête dinav baxçey da û çend çîçelok xarîn.

Rwîvî hêbetî ma demê cara çarê hatî ye di nav baxçey da û dîtî dîkil yê hêrişê dikete ser, îna dirbek bi kêlbên xo li çengê dîklî da û dîkil bi erdî keft û gelek xwîn ji çengê wî hat.

Dîkilî ji şermên mirîşkan da birryar da piştî sax bît baxçey bi cih bihêlît; çunkî ew neşiya mirîşk û çîçelokan ji metirsîyên rwîvî biparêzît!!

Mirîşkek hate pêş û gote dîklî: Ne.. neçe.. ka çewa çîçelok eyalê te ye wesan eyalê meye jî, tu ne revî ye, belku te wekî qaremana şer kir, û birîna te baştirîn belgeye bo wê çendê, rwîvî çend cara ji te bi hêztire!!

Mirîşkeka dî hat û got: Dîkil pêtivî harîkarîya me ye, ma em çi dikeyn! Rojê karê me xwarine û bi şevê hemyê em li ser hêka dirwîniştîne.. Parasîna çîçeloka erkê meye jî, dîkil dê pitir bi hêz

بەرىكانە؟

پرسىيارىن قى ھژمارى:

- (۱) ناڧى سى جورىن ماسيا بنڧىسە؟
- (۲) ناڧى دو فەرھەنگىن (كوردى-كوردى) يان (كوردى-ئىنگلىزى) و دگەل ناڧى نڧىسەرى وى بنڧىسە؟

بەرسقا پرسىيارىن ھژمارا بۆرى:

- بەرسقا پرسىيارا ئىكى: ژمارە (۶۰)ھ.
- بەرسقا پرسىيارا دووى: (۸ و ۹ و ۱۱ و ۱۰ و ۱۲)

پشتى گەلەك زارۇكان بەرسقا پرسىيارىن مە داين و بەرسقىن دوست
ھاتىنە ھەلبىزارتن، و پشتى پشكى، خەلات بۇ ڧان زارۇكان دەرکەڧتن:

(۱) كەڧى ھسەن

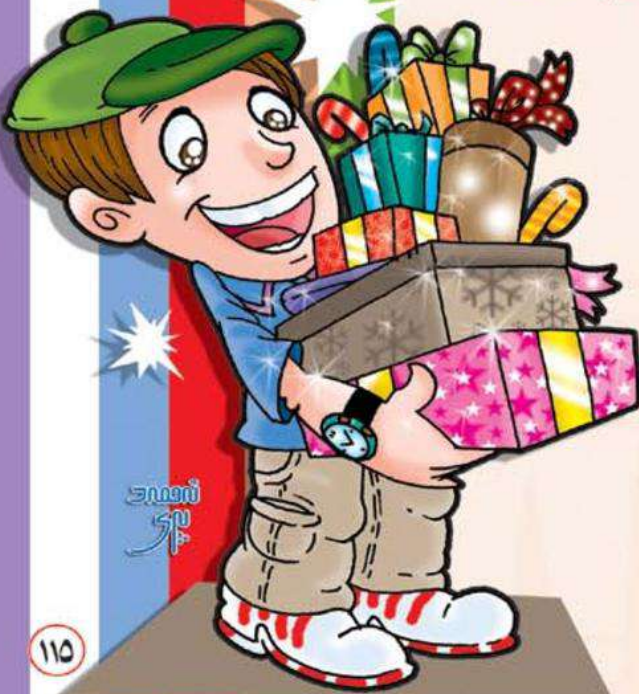
(۲) جوان رەمەزان مەجىد

(۳) نارىڧان غىياس سالىح

ئەم پىرۇزباھيا ڧان ھەڧلان دكەين و ھىڧىە پشتى دەرکەڧتنا كۇڧارى،
سەرەدانا بارەگاينى كۇڧارا سڧۇرە ل «تاخى رەزا، جادا شەھىدىن ئىكى
شواتى - ل تەنشت رىڧەبەريا بەلاقرنا بەرھەمىن گازى» بکەن دا
خەلاتىن خۇ وەرېگرن.

تېيىنى:

داخوازى ژ وان زارۇكان دكەين يىن پشكدارىن د
كۇڧارا سڧۇرە دا دكەن، ھەر بابەتەكى بھنيرن ناڧى
خۇ يى سىڧۇلى ل سەر بنڧىسن و دگەل دا وىنەيەكى
ڧرىكەن.. ب تايبەت دەمى ھوين پشكدارىن د
بەرىكانى دا دكەن دا ژ مافى خۇ بى بەھر نەين..
دگەل سوپاسيان.

بشکوژین سقوره

کاروان خضر سه عدوللا

عەلی پیشکەفت رهشید

شادان عەدنان جه سه ن

زانا خسرو

هه‌یرو حسین

مه‌نوا هه‌شیار نوسمان

رۆزان عەبدوللا سه‌عید

نیلاف نه‌ جه‌مه‌د مسته‌فا

محمد مه‌د حسین

هه‌یوا خسرو

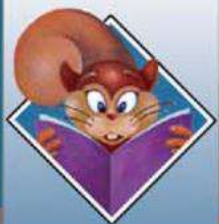

په‌یران شه‌رسه‌ت سه‌قه‌ر

محمد مه‌د نه‌ جه‌مه‌د مسته‌فا

Sivore

Hijmar 115
Kanuna Duwê
2009

خواندنگهه سیناریو: نهحمده محمده و: سهلام بالایی

